

De oude aula op de Essenhof (Tekst: Jeanine Katsman)

Tussen juli 2009 en januari 2010 is de oude aula op begraafplaats De Essenhof gerestaureerd. De aula heeft meer dan 20 jaar leeg gestaan, met name omdat het niet meer voldeed aan de eisen van de hedendaagse begrafenis. Nu er meer vraag is naar aularuimte en de begrafenisplechtigheden langer duren, wilde De Essenhof de aula weer gaan gebruiken.

De aula is in 1938 gebouwd naar ontwerp van architect A. J. Argelo in een neobarokke bouwstijl. In 1957 is het uitgebreid met een waaiervormig volume aan de westzijde. Tegelijk zijn vier glas-in-loodramen in de oostgevel vervangen door een ijzeren dubbele deur. De aula is in 2001 aangewezen als rijksmonument, samen met het uit 1828 daterende deel van de begraafplaats.

Het restauratieontwerp is gemaakt door Yvonne van der Pluijm van Spring Architecten en uitgevoerd door Zwaluwe Bouw.

Het interieur van de aula is aangepast aan de huidige gebruikerseisen. Zo is de ruimte na de uitvaartplechtigheid in een handomdraai te gebruiken als koffieruimte. Alle comfort, zoals verwarming, ventilatie, audio, video, keuken en toiletten, zijn (opnieuw) in het gebouwtje aangebracht.

Door middel van de grote rode draaiende deuren is de aula snel om te bouwen tot een koffieruimte. De banken worden dan afgeschermd met een draadgordijn.

De installaties en leidingen zijn zo veel mogelijk weggewerkt

Ramen en deuren.

De opvallendste verandering is het terugbrengen van de glas-in-loodramen in de oostgevel. In het oorspronkelijke gebouw uit 1938 zaten in die gevel 8 glas-in-loodramen. In 1957 zijn vier ramen gesneuveld ten gunste van twee grote stalen deuren. Bij het hergebruik van de aula zijn die grote deuren niet nodig; aan weerszijden van de oostgevel zijn namelijk ook nog twee (iets kleinere) dubbele deuren aanwezig, die gebruikt kunnen worden. Er is nog een discussie geweest of de stalen dubbele deuren in de gevel behouden moesten blijven, om de geschiedenis van het gebouwtje zichtbaar te houden. De architect pleitte echte voor het terugbrengen van de glas-in-loodramen, omdat daardoor de aula veel lichter zou worden. De welstand- en monumentencommissie én de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gingen uiteindelijk akkoord met de reconstructie van de vier ramen, een ingreep die niet vaak meer toegestaan wordt in monumenten!

Oude situatie

Nieuwe situatie

Veel moeite is gedaan om vergelijkbare stenen te vinden. Deze lijken er wel veel op!

In het ontwerp voor de restauratie zouden de ijzeren deuren van de hoofdingang vervangen worden door glazen deuren, wat veel uitnodigender is. Bureau Monumentenzorg en Archeologie vond echter dat die ijzeren deuren kenmerkend zijn voor de jaren 50-uitbreiding. De architect heeft dit dilemma opgelost door de glazen deuren áchter de ijzeren deuren te plaatsen. Tijdens een uitvaartplechtigheid staan de ijzeren deuren open en de glazen deuren dicht, zodat laatkomers naar binnen durven, maar er binnen geen tocht en kou is.

Hoofdingang met nieuwe binnendeuren

Hoewel de natte ruimten flink zijn aangepakt, zijn er toch nog wel herkenbare elementen. De toiletdeuren zijn bijvoorbeeld hergebruikt.

Toiletdeuren

De trap in één van de torens

Eén, twee of drie trappen?

Een minder opvallende wijziging is de verwijdering van één van de twee wenteltrappen in de zij'torens'. Hierdoor is ruimte gekomen voor een mindervalidetoilet (op de begane grond) en installaties (op de verdieping). De beide trappen waren essentieel voor het ontwerp, want ze bevestigen de symmetrie van het gebouw. Echter, diezelfde symmetrie maakt het de oplettende gebruiker vanzelf duidelijk dat er twee wenteltrappen hebben gestaan.

Samenvattend: een zeer geslaagde restauratie en renovatie.